

תורת אביגדור

הגאון ר' אביגדור מילר זצ"ל

שיחות מוסר והדרכה בפרשת השבוע
מיוסדות על שיעוריו, ספריו, וכתבי תלמידיו

פרשת תצוה - פורים

מהדורת דרך החיים
לזכות

מרדכי וטובה ארמן

ולזכות רפואת ברכה שמחה בת טובה

פרנס השבוע

אנו זקוקים לתרומות כדי לעמוד בביקוש הרב

ניתן להוסיף חוברות באזורכם
נא לציין בפירוש הבקשה עם התרומה

להנצחות: 072-222-3383

מהדורת דרך החיים

לזכות מרדכי וטובה ארמן

ולעילוי נשמת

חיים שלמה בן דוב בער
אליעזר מנחם בן אברהם שמואל
אלטע דבורה בת אשר

גיטל בת מנחם מנדל

ניתן להשיג את החוברת בחינם:

ירושלים	רחביה
ארזי הבירה..... 058-570-7758	052-764-3488
ביה"נ הר צבי..... 052-763-2150	02-586-0088
בית וגן..... 054-841-9231	058-718-5065
גאולה-זכרון משה..... 054-841-7272	050-412-7721
גבעת שאול..... 058-324-8175	<u>ערים אחרות</u>
גני גאולה..... 058-321-9933	אלעד..... 054-840-2444
הר נוף..... 058-444-2329	ביתר-A..... 058-324-5544
ישיבת מיר..... 054-851-9014	ביתר-B..... 052-760-2289
נוה יעקב..... 052-766-5331	בני ברק..... 055-678-6824
סורוצקין..... 052-718-4566	ברנפלד..... 054-851-9014
סנהדריה..... 072-222-3383	גבעת זאב..... 054-853-0541
סנהדריה המורחבת..... 054-859-3064	טלזסטון..... 052-763-4167
עזרת תורה..... 058-328-5464	מודיעין..... 052-447-4126
עזרת תורה..... 058-328-5464	קרית ספר..... 08-974-3086
על-הכהן 15.....	<u>בית שמש</u>
עיר העתיקה..... 054-854-0851	הקריה..... 02-995-1203
צומת בר אילן..... ספרי אור החיים	רמב"ש א'..... 058-324-0374
בר אילן 4.....	רמב"ש ב'..... 058-323-0058
קרית משה..... 052-266-9937	רמב"ש ג'1..... 052-767-4151
רוממה-המ"ג..... 058-324-4112	רמב"ש ג'2..... 054-842-7664

לבירורים והנצחות : 072-222-3383

או לקבלת החוברת במייל: ey@torasavigdor.org

ניתן לתרום בעמדות נדרים פלוס
או בנדרים פון: 03-763-0585
קרן מס' 2985

OR AT [TORASAVIGDOR.ORG/DONATE](https://torasavigdor.org/donate) (SPECIFY "TOWARDS HEBREW EDITION")

חוברת מס' 33

הדפסה - "בית הדפוס" 1155-210-077

תורת אביגדור

פרשת תצוה - פורים

הבגדים משלימים את האדם

מדוע הכהונה תלויה בבגדי כהונה?

כל ילד יודע שרק לכהנים המקודשים מזרע אהרן בלבד מותר לעבוד בבית המקדש, ואם אדם זר יעשה עבודה, לא משנה כמה הוא צדיק ובקי בפרטי ודקדוקי ההלכות, עבודתו פסולה. אבל בפרשתנו אנו למדים שלפעמים גם הכהן נחשב כזר, ועבודתו פסולה. הכהן חייב ללבוש ארבעה בגדים בעת העבודה: כתונת, מכנסיים, מצנפת ואבנט. אם חסר אחד מהם הוא נקרא "מחוסר בגדים" (זבחים טו:), ועבודתו פסולה. בגדי הכהונה לא היו רק "לְכָבוֹד וּלְתַפְאֶצֶת" (כח ב) לכהנים משרתי ה', אלא היו תנאי בהכשר הכהונה של העובד במקדש, דבר שאי אפשר כלל בלעדיו. והמקור לדין זה הוא מהפסוק: "וְחִגְגְתָּ אֹתָם אֲבֵנֵי אֶהָרָן וּבָנָיו וְחִבְשֹׁתָ לָהֶם מִגְבְּעֹת וְהִיָּתָה לָהֶם כִּהֹנָה לְחֻקְתָּ עֹלָם" (כט ט). מה הכוונה שהבגדים הם לכהונה להם? אומרת הגמ' (זבחים יז:): "בזמן שבגדיהם עליהם - כהונתם עליהם, אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם" - הכהן בלי הבגדים נחשב כזר.

והתורה מדגישה דבר זה שוב ושוב: בפרשת ויקרא (א ה) כתוב ש"בְּנֵי אֶהָרָן הַכֹּהֲנִים" יקריבו את הקרבנות. לשם מה המילה הלכאורה מיותרת "הכהנים"? הרי כבר ידוע לנו שבני אהרן הם הכהנים. אומרת הגמ' (שם יח.) ש"הכהנים" הכוונה "בכיהונן", ללמדנו שהם צריכים להיות לבושים בבגדי הכהונה. ואם חסר לו אפילו בגד אחד, הרי הוא כזר ועבודתו פסולה. ולכאורה הדבר מפליא: למה הבגדים כ"כ חשובים? הרי האדם הוא כהן מזרע אהרן הכהן וקדוש בקדושתו, והבגד אינו חלק מעצמו, לכאורה הוא רק דבר שטחי וחיצוני. אפשר להבין, שלשלמות העבודה יהיה תנאי שהכהן צריך להכין את דעתו ומחשבתו, לפני שהוא עושה את העבודה. אבל כאן אנו למדים שהתנאי היחיד הנדרש ומעכב את העבודה הוא: עבודה בבגדי כהונה. מי שהכין את עצמו וכיוון כוונות נשגבות ביותר, אלא שמרוב ריכוז כוונות שלו הוא שכח לחגור באבנט - עבודתו פסולה! וזו שאלה גדולה: למה לבישת הבגדים כ"כ חשובה, איך דווקא הבגדים משלימים אותו לכהן בכהונתו?

הבגדים מגדלים

"ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם - מלמד שעשה לו הקב"ה בגדי כהונה" (ילקו"ש בראשית ג לד), מיד כשחטא האדם, התקין לו הקב"ה לבושים - בגדי כהונה, הלבושים הללו בכוחם להחזיר את האדם לגדלותו האמיתית שלפני החטא. ומאז והלאה בכל ימות עולם, יש לבגדים תפקיד בשלמות האדם, בכל אדם בעולם ישנם רגשות נעלים, ורצון פנימי לעשות את הטוב והישר. וסגולתם של הבגדים שהם יכולים לעזור את הכוחות האלה ולהוציאם אל הפועל, זהו הכוח העמוק הטמון בבגד.

המסילת ישרים אומר: "החיצוניות מעוררת את הפנימיות" (פרק ז'). מי שמתלבש כיהודי חרדי, יתחיל להיות אדם טוב יותר. ודבר זה נובע מגדלות האדם, לבישת הבגדים מעוררת בו את הרגש הפנימי שטמון בו, ואת האחריות שיש לו לתפקידו בעולם, כוחות רדומים מתעוררים בו, וגדלות שהוא כלל לא ידע שיש בו מתחילה להתגלות ולהראות בו. חשוב ללמוד ולדעת את הדבר הזה,

אנשים משתנים ע"י לבושם, כפתגם העולם "הבגד עושה את האדם". אין שום ספק בזה, זו עובדה, לא לחינם כתב הרמב"ם (הלכות דעות ה ט) הלכות איך צריכים להראות בגדי תלמיד חכם, ולכן בכל הדורות נהגו תלמידי חכמים להתעדר ולהתלבש ב"איצטלא דרבנן".

הבגדים מקטינים

וחשוב גם לדעת שהיסוד הזה פועל ומשפיע גם בכיוון ההפוך. כשאדם עוטה על גופו בגדים המזלזלים ומשפילים את האדם, בגדים שמראים על חוסר כבוד עצמי, במשך הזמן חושיו העדינים קהים, נפשו תזהה את עצמו עם זילזול זה, ובלי כוונה ומחשבה - בממילא זה יביא בהדרגה לשינוי פנימי בתפיסת איכות חייו, ונפשו לא תגעל אפילו מדברים מאוסים שאין הדעת סובלתם. ההתנהגות החיצונית של האדם נהיית חלק ממנו, צורת הלבוש של האדם היא יסוד למה שחשוב באמת, הפנימיות שלו. אדם שמתלבש בנכבדות, הרי בזה הוא משייך את עצמו לחברת האנשים שמכבדת את ה"אדם" שבהם. הוא מכסה את גופו כי הוא מזדהה עם החשיבות היסודית שיש לכל אדם בזה שהוא "צלם אלוקים". בהמות אין להם מעלה זו, ולכן הם לא מכסות את עצמן, ראיתם פעם סוס שהולך ברחוב? רואים את כל השרירים שלו, בכל תנועה שלו רואים ממש איך הגוף עובד. הוא מנפנף בזנבו וגאה מאד בגופו החזק, הגדול והנאה. רגשות בוז וגועל ממלאים אותנו כשרואים מי שיכל להיות אדם והוא מתהלך ברחוב כמו סוס.

סוד קיומנו: שלא שינו לבושם

הלימוד שאנו למדים היום מבגדי הכהונה הוא, שאפשר לנצל את המלבושים בדרך הנכונה, כדי להזהרות ולהתחבר עם עובדי ה' ועם עם ישראל. וזו אחת הדרכים הנכבדות ביותר להשגת קרבת אלוקים ונשיאות חן בעיני ה'. כשהכהן לובש את הבגדים, ע"י המעשה הפשוט של לבשת הבגדים שמשרתי ה' לובשים, הוא עושה צעד חשוב בעבודת ה': הוא מגדיר את עצמו כאחד ממשרתי ה', והמעשה הזה הוא כה חשוב שהוא משנה את מציאות העבודה שלו ומציאותו שלו עצמו: הוא נהיה כהן. הוא כבר לא זר.

ואם תאמרו: וכי רק הבגדים הם אלה שבייאו את הכהן למוכנות לעבודה? הרי הכהנים בוודאי השקיעו שנים בלימוד והכנה לעבודת הקרבנות; וכי דווקא המעשה החיצוני הזה של לבשת הבגדים היא מה שחוסר להם? התשובה היא, שהמעשה הזה מוסיף דבר חשוב ביותר: את החיצוניות. ונבאר עכשיו שהחיצוניות הזו חשובה הרבה יותר ממה שחשבתם אי פעם.

כידוע התורה קוראת לבגדי הכהונה "בגדי שָׂדָד" (שמות לט א), והביאור הפשוט ביותר הוא "בגדי שימוש", דהיינו בגדי עבודה. אבל התיאור "בגדי שרד" לא מופיע בתורה פעמים רבות, ולכן חז"ל שאלו במסכת (יומא עב). "מאי דכתיב בגדי השרד?" למה התורה בחרה לתאר את בגדי הכהונה במילה "שרד"? ותשובת הגמ' נראית שתומה: "אלמלא בגדי כהונה לא נשתיר משונאיהן של ישראל שריד ופליט". שמעתם, אנו קיימים עד היום רק בזכות בגדי הכהונה!

יצא מדברי הגמ', שבזמן ששימשו הכהונים בעבודתם בבית המקדש, הם לא רק עבדו את ה' כמצווה, אלא הם בנו "רזרבה" של ישועה, שבזמן שעם ישראל היה בסכנה הישועה הזו היא שעמדה להם לבל יושמדו כליל, חלילה. בגדי הכהונה קנו לישראל זכות קיום לנצח. עם ישראל שורד כבר תקופה ארוכה מאד בגלות. אפילו בזמנים השקטים, בהם הגויים לא מנסים בפועל להרוג אותנו, ולא גורמים לנו צרות גדולות מידי, דבר אחד הם עושים תמיד; בכל דרך אפשרית הם מזלזלים ופוגעים בערכים המקודשים שלנו, ומנסים להתעות אותנו מדרך החיים ע"פ התורה. ועם כל זה, עודנו קיימים וחיים בעולם והולכים הלאה בדרך ה'. ולא רק שאנו קיימים, אנו עוד גדלים, ברוך ה'. הגויים חורקים שיניים, אבל אין להם מה לעשות. תמיד יישאר שריד לישראל. וכאן באו חז"ל ומלמדים אותנו שכל זה רק בזכות בגדי הכהונה.

ולמרות שייתכן מאד, שהרבה מהכהנים לבשו את הבגדים מתוך הרגל, ולא כיוונו כוונות מיוחדות בלבישה, בכל זאת עצם לבשת בגדי השירות לה' היתה זכות עצומה לכהן, וזכות נצחית לישראל. וכמוכן שהדבר צריך הסבר. למה הישרדותו של כלל ישראל תלויה דווקא בבגדי הכהונה?

מדי המלכות

מה הכהן מסמל בלבשו את בגדי הכהונה? הוא כמכריז ואומר, "יש בורא לעולם, והוא בחר להשרות שכינתו בישראל, וכאן הוא המקום שבו משכן כבוד ה', ואני עבדו ומשרת שלו". וגם במלכות בשר ודם מקובל כך, "מלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיעא" (ברכות נח:). להבדיל,

משרתיו של מלך בשר ודם, לבושים מדי מלכות מפוארים, בגדי המלכות המהודרים של משרתיו מעידים על איכות האנשים שנמצאים עם המלך, ומוסיפים כבוד והדר למלך. שימו לב בכל העולם דבר מקובל הוא; מי שחי עם תפקיד מסויים שממלא את חייו, לובש מדים מיוחדים לתפקיד זה, קחו לדוגמא איש צבא, הצבא אומר לאדם; אם אתה חייל בצבא שלנו תלבוש מדים שלנו, ולכל איש צבא יש לו מדים מיוחדים לתפקידו. ולא לחינם הם נוהגים כך, בגדים אלו משפיעים על אופן התנהגותו, ובמשך הזמן בגדים אלו הופכים להיות חלק מאישיותו, הבגדים שאנשים לובשים אינם רק דבר חיצוני - בהדרגה הם משפיעים השפעה רבה על פנימיותם. נוכל לקחת מזה משל ודוגמא לחשיבות לבגדי כהונה ע"י הכהן, לא מספיק לכהן בזה שהוא נולד לאבא שהוא מזרע אהרון וקדוש בקדושתו, עליו להוסיף ולרומם את פנימיותו שתהיה מסורה כולה לכהונה ולעבודת ה'. כשהוא לובש את בגדי הכהונה הוא משנה ומרומם את עצמו. ובכדי שהכהן יידע להעריך איזה בגדים חשובים הוא לובש, התורה מעידה בבגדי כהונה שהם "לכבוד ולתפארת" לכהנים. זו הסיבה שרק כהן שלבוש בבגדי כהונה "כהונתו עליו", כי הבגדים שהכהן לובש משלימים בפנימיותו את מעלת הכהונה הנצרכת לעבודת המקדש. כהן זקן הרי הוא אדם שאופיו כבר הושפע והשתנה מלבישת בגדי השרד במשך שנים, ועכשיו הוא ללא ספק אדם אחר ממה שהיה לפני כן.

אנא עבדא דקב"ה!

וזו זכותם של לבישת בגדי הכהונה לדורות עולם, בגדי כהונה הם אינם עניין לכהנים בלבד, למדנו כאן היום שככהן כן כל ישראל, מראה חיצוני של בן ישראל שמכריז "אני עבד ה'" הוא כבר הישג גדול עבורו בעבודת ה', זכות נצחית לכלל ישראל. "אלמלא בגדי כהונה, לא נשתיירו משונאיהן של ישראל שריר ופליט!" כשהיה לובש בגד, זה לא אקט חיצוני בלבד, כמו אצל מר ג'וואנו שכנו הגוי. לבגדים שלנו יש משמעות גדולה מאד: בלכתנו ברחוב עם הכיפה, הכובע, המטפחת, הפאה, השרוולים הארוכים, החצאיות הצנועות, החולצות הלבנות, הציצית, החליפות הארוכות והקצרות, הקפוטע'ס, - כל מה שלובשים כדי להראות שאנו עבדי ה' - הרי אנו "קידוש ה'" מהלך! כי ההכרזה היוצאת מבגדים אלה היא: "לא משנה כמה חושך ישרור בעולם, לא יעזרו כל הרדיפות, הכפירה, הפיתויים; אנחנו היהודים נשארו נאמנים לה', ואנחנו כאן כדי להישאר! אנחנו עם קשה עורף, ואין לנו שום כוונה להיכנע!"

ואנחנו באמת מתלבשים כמו אומה של עקשנים, קשי עורף. לא אכפת לנו שאף אחד לא מתלבש כמונו, שאנחנו המשוונים והמוזרים. כאלה אנחנו, ואנו גאים בזה! אנו מפגינים בלבושנו חוזק-אופי ונאמנות, ואלה הם הדברים ששומרים עלינו לנצח בגלות. ברור, שישנם גם כאלה שנאבדים לעם ישראל, וזו טרגדיה. אבל בכל אומה יש את החלשים שלא מצליחים לשמור על ערכי האומה. אבל ברמה העולמית, אנחנו קיימים לנצח. ואנו בטוחים שהקב"ה ימשיך לקיים אותנו לנצח, כי כל קיומנו הוא למענו בלבד. זו הסיבה שגם הלבוש שלנו הוא למענו בלבד!

הלבוש שלנו

למדנו כאן עד כמה חשובה החיצוניות, המראה שהאדם מפגין לעולם. למשל, הכובעים השחורים שאנו חובשים. אם יבוא מישור ויאמר, "מה זה משנה? אני יהודי שומר תו"מ, הראש שלי מלא בתורה. למי אכפת מה אני חובש מעליו? כובע אפור, או כחול, או צהוב, או שאלך בלי כובע בכלל? הכל סתם חיצוניות! אני לא כזה. אני אדם אמיתי, אכפת לי רק מהאמת, ממה שיש בפנים". ואנחנו נשיב לו: "לא, לא! הכובע השחור משנה, משנה מאד. לא הצבע השחור חשוב כאן, אלא עם מה ועם מי אני מזדהה באמצעותו של כובע זה. אם גדולי הדור היו חובשים כובעים צהובים רחבי שוליים - גם אני הייתי עושה כמותם. הכובע השחור הוא לא סתם "מנהג", אלא הזדהות שלי עם קהילת שומרי התורה. הכובע הוא "עטרת תפארת!" על-ידו מזדהים עם ראשי הישיבות ועם מקומות התורה, עם שלומי אמוני ישראל".

כי הזדהות חיצונית עם הקב"ה היא כבר דבר גדול. מי שציציותיו ופיאותיו גלויים ומתבדרים ברוח, כבר הגיע למעלתם של הכהנים הלבושים בבגדי כהונה! הוא מ"המעמד העליון" של האנושות, וראוי לכולם לקנאות בו.

הציציות מתחבאות

זו אחת הסיבות שכדאי לגור בשכונה של שומרי תורה. לכולם יש ציציות ארוכות שלא מתביישות להיראות, כיפות גדולות, הנשים לבושות כולן בצניעות. כשאנשים הולכים משכונה כזו

לשכונה של חילונים או גויים, אחת אחת הציציות נכנסות פנימה, מתחבאות. כשעוברים לשכונה השנייה יותר מרוחקת, כבר בקושי אפשר לראות שהם יהודים. אם אתה מספיק גבוה תוכל לראות כיפה קטנה על קודקודם. אבל גם זה משהו, ואיננו מזלזלים בזה.

אין דבר יפה יותר מאשר שכונה חרדית עמוסה בעובדי ה', המכריזים ע"י לבושם על נאמנותם וגאווה! אתמול הייתי ברחוב וראיתי קבוצה של עשרים או שלושים בנות, כולן לבושות בתלבושת הצנועה של "בית יעקב". אבל אני לא ראיתי תלבושת, אני ראיתי בגדי כהונה! כי הרי זו היתה הגדלות של בגדי הכהונה, שהכהן מזהה את עצמו בגאווה עם אלה שמבינים שתפקידם בעולם הוא לעבוד את ה'.

עוד דבר ראיתי אתמול: ראיתי יהודי חסידי לבוש בקפוט, מנסה למכור את המוצרים שלו בחנויות. היה יום חם, והוא הזיע; אבל לא הוא העלה על דעתו להוריד את הקפוט. זה המדים שלו, ה"בגדי שרת" שלו, והוא שמח וגאה בהם. הוא אדם חסידי שהולך בין אנשים ערומים, גלויי ראש וריקי מוח. הוא עוסק ב"ביזנס" שלו, אבל בלי לשים לב הוא מפרסם את הקב"ה, ומכריז "אני שייך לבורא העולם!" הוא עושה דבר גדול כ"כ שכל העולם צריך לקנאות בו!

הדברים אמורים גם לגבי כל אשה שהולכת עם מטפחת או פאה. כשהיא הולכת ברחוב, היא אדם אצילי שמהלך בין בהמות - אלה שמזדהים עם הסוסים. הלבוש שלנו אינו קיום שטחי של איזה תקנון, אלא הרבה הרבה יותר מזה! זוהי הזדהות עם ה', והכרזה שהיא משתייכת לעובדיו.

רחמנא ליבא בעי

והנה עם כל מה שדיברנו על מעלת החיצוניות, כמובן לא היתה כוונתנו שהיא יכולה להיות תחליף לפנימיות. לא ולא! הפנימיות היא העיקר בודאי, ואסור למי שזכה למעלת החיצוניות להשלות את עצמו. ודאי "רחמנא ליבא בעי", הקב"ה רוצה את הלב שלנו, את המחשבה שלנו, את הפנימיות שלנו. ואת זה משיגים רק בעבודה רבת שנים של לימוד והעמקה. חייבים ללמוד חובות הלבבות, ומסילת ישרים, ורבינו יונה על משלי ועל פרקי אבות, ורמב"ם על פרקי אבות, ורמב"ם הלכות דעות, וכוזרי. יש כ"כ הרבה מה ללמוד! ושום דבר מהלימודים הללו אינו "לוקסוס", הכל נצרך וחיוני כדי למלאות את הראש ואת הפנימיות ברעיונות האמיתיים והנשגבים של התורה הק'. וזו עבודת החיים.

ואעפ"כ טעות נוראה היא לזלזל בעבודה החיצונית! גם אם אין כל מחשבה של פנימיות בראשו של האדם, אלא הוא רק חושב "אני יהודי חרדי, ואני שמח להפגין את נאמנותי לה' ע"י לבושי", דבר גדול מאד עשה לעצמו, לעם ישראל ולאלוקי ישראל.

זו רק ההתחלה

אבל אני חייב לומר לכם, כל מה שדיברנו כאן היום הוא רק השלב הראשון בעבודה זו. גם בעבודה החיצונית הזו ישנם מדרגות גבוהות יותר ויותר בקרבת אלוקים, ובואו ננסה בזמן שנותר לנו לעלות קצת מעבר לשליבה הראשונה שעלינו בה עד עתה בסולם. ציטטנו כאן פעמים רבות את דברי החובות הלבבות: "המחשבה נמשכת אחר הדיבור" (חשבון הנפש ג ט), וזהו הפתח למדרגה הבאה בעבודתנו.

דיברנו על שני חלקי העבודה - החיצונית והפנימית; ועכשיו עלינו לנסות למזג אותם יחד, ולהשתמש בעבודה החיצונית כאבן בניין לפנימיות. הלבוש יכול להביא אותנו לדרגות חדשות של שלמות, אם מצרפים אליו גם דיבור ומחשבה.

אתן לכם דוגמא למעשה: כל בוקר כשמתלבשים, לא לעשות זאת סתם כדבר שבשגרה, כמו שהתרגלנו במשך שנים מאז היותנו ילדים קטנים. לבישת הבגדים היא הצהרה - לכל מי שרואה אותנו וגם לנו עצמנו. ומה שצריך שנצאיר לעצמנו כשאנו מתלבשים בבוקר הוא - כמה שאנחנו חשובים. אני יודע שלרוב האנשים זהו רעיון חדש, ודווקא לכן אני מדגיש אותו. כשלושים חולצה או חליפה או כובע, זו אמירה: "אני מכריז בזאת שאני הוא בחיר הבריאה. ה' בחר בי, ולכן גדול אני, חשוב אני! ובגדיי מכריזים זאת קבל עם ועולם". עיקר העניין בבגדים הוא הכבוד שהם נותנים ללבוש אותם, וכמו שאמרו בגמ' (ב"ק צב:) "מאני - מכבודותא".

אנחנו משתייכים לקב"ה!

צריך להתרגל לחשוב: ה' לא רק ברא אותי, אלא גם גידל אותי; עשה אותי גדול וחשוב. והוא לא רק הלביש אותי בבגדים של אדם, אלא בבגדים שמסמלים את גדלותו של עם ישראל! יהודי

חסידי שלובש בגדים חסידיים, חבל שילבש אותם רק כדי להשתייך לקהילה פלונית או לרב'ה פלוני, הוא משוייך למישהו חשוב הרבה יותר - להקב"ה! וככל שמכניסים יותר מחשבה לתוך הקפוטא או הכובע העגול, כך משתייכים יותר לקב"ה. נזהר לא להפסיד שום הזדמנות לגדול בזה: אתה מסדר את הפאות או את הזקן בצורה יפה, כדי להיראות טוב - טוב ויפה. נצל את ההזדמנות לחשוב מעט: "אני עושה זאת כדי להראות שאני שייך לקב"ה". לא להתבייש, מתי שאפשר לומר זאת בקול, כשאף אחד לא שומע. כי בכל פעם שאומרים זאת, מגבירים את הרושם בליבנו שבאנו לעולם בשביל להשיג קרבת אלוקים. כמה פעמים ביום חובשים את הכובע? בכל פעם אפשר להרוויח רווח נצחי, בלי הרבה מאמץ. רק לחשוב, "הכובע הזה יקר יותר מהכתר של מלך אנגליה! הוא שומר את הכתר שלו בכספת מוקפת שומרים, אבל ביחס לכתר השחור הזה שאני מחזיק - הכתר שלו הוא כמו כובע דייגים! הכובע הזה הוא עטרת תפארת, שמשייכת אותי לה' ולעמו. מה יכול להשתוות לזה?" גם אם אין לך כובע, אבל יש לך כיפה - אז הכיפה היא הכתר שלך. כל עטרות המלכים בעולם לא משתווים לכיפה שלך! וכן"ל המטפחות והפאות של נשות ישראל הכשרות. כך מחברים עבודה פנימית עם עבודה חיצונית. מי שעושה כן, חי חיים עשירים ומוצלחים. וכל פעם שמצליחים לעשות כן, אין לתאר את גודל הרווח.

עיר מלכים

ונמשיך הלאה, אחרי שמפנימים את חשיבות הבגדים שלנו, נתחיל להעריך גם את בגדיהם של אחרים. כשנראה אדם לבוש כמו שמקובל אצל שומרי התורה, נבין שהוא נסיך שחובש כתר מלכות. וכך נחשוב גם על הציצית של השכן, ועל הפאה של האשה. כולם נסיכים ונסיכות! בכל מקום שנביט בשכונותינו, נראה אנשים לבושים בבגדי מלכות שיכולים לבייש את בגדיהם של כל המלכים האדירים מן ההיסטוריה.

כמה גדול ההפסד בחיים של "מצוות אנשים מלומדה", בלי מחשבה על מה שעושים! כי למרות שיש רווח גדול רק מחיצוניות הלבוש, וכמו שביארנו, אבל אם החיצוניות הזו מעוררת אותנו לגדול גם בפנימיות הרי הרווח כפול ומכופל. אפילו מי שלא זכה למלאות את מוחו בידיעת התורה ויסודותיה, ואין לו את העושר הפנימי שמגיע מלימוד ספרי היראה, יכול להשלים את מה שחסר לו ע"י התעוררות מהחיצוניות, שאחריה תימשך פנימיותו.

הולכים בדרכי הכהנים

נזכור תמיד מה שדיברנו היום "אלמלא בגדי בהונה לא נשתיירו משונאיהן של ישראל שריד ופליט" - בגדי הכהונה הקנו לישראל זכויות למשך כל שנות הגלות, ולדברינו אפשר להבין שהטעם הוא כי בכל שנות הגלות גם אנו מקיימים את עניין בגדי הכהונה. ככל ששומרי התורה ישמרו על לבושם, ויפגינו את ה"פרומקייט" שלהם כלפי חוץ, כך יתווספו לעם ישראל זכויות שייתנו לנו זכות קיום בגלות הארוכה. אנשים, נשים וטף מפגינים את נאמנותם לה' בלבושם, ומכריזים שה' אחד ואנו שייכים אליו; ממשיכים את דרך הכהנים בבגדי השרד שלהם. ובזה נזכה להתקיים עד ביאת גואל צדק בב"א.

שבת שלום ומבורך!

המשך מסיבת פורים מעמוד יב'

ונשמחה בישועתו", ריקוד של "אשרינו מה טוב חלקינו ומה נעים גורלנו". כל הנחת רגל פשוטה שאתה עושה על הרצפה (הרצפה רעדה מזה), אתה צריך לדעת שאתה מחתים עמה את אמונה לנשמה שלך. אל תחשבו שזה לא כך, ייתכן שאתה חושב גם שזה סתם בילוי מוצלח, אתה אוהב את השמחה של ריקוד, מי שחושב כך לא יצא לו כלום מפורים, אבל אם אתה עושה את זה עם קצת לשם שמים, אז תדע שבשמחה הזו אתה מטביע אמונה על הנשמה שלך, זה מה שאתה עושה. כל טפיחה שאתה דופק בכך הרגל שלך, הוא אמר, אתה מעמיק את האמונה שבנשמה שלך בצורה ברורה יותר.

השתיה כדת

הנה במגילה, שני מאורעות עיקריים התרחשו באמצעות 'משתה היין', האחד, המן רצה לשכנע את אחשוורוש לאשר את הגזירה האיומה שלו תוך כדי 'משתה היין'. השני, אסתר המלכה שכנעה את אחשוורוש להיפטר מהמגן ולבטל את אותה גזרה, ב'משתה היין'. אחשוורוש כמלך ידע היטב שלמלכותו

הכרחי שעם ישראל יתקיים תחתיו, רק ל'משתה' יין היה את הכח להביאו להסכים לגזירה מטורפת כזו: צו להשמיד! דבר שלא נשמע. ולהפך, רק 'משתה' יין יכול להביא שבמהפך של 'מרגע לרגע' יפסוק לתלות את איש אמונו ועצתו!

הקב"ה ברא את הגפן ואת היין המופק ממנו כך, שהוא יכול להביא הרס לעולם, הלא נח הצדיק נכשל ביין, ומזה באה קללה על חלק מצאצאיו, היין מביא לקלוקלה של האשה הסוטה, הכהן אומר לה "בתי הרבה יין עושה" (סוטה ז.) - יין מביא איפוא לתוצאות רעות רבות. אך יש בו ביין, הרבה מאד מן הטוב, "כוס לשועות אֶשָׂא וְכֶשֶׁם ה' אֶקְרָא" (תהילים קטז יג) בפסח אנו מרימים ארבע פעמים את כוס הישועות של הגאולה, וקוראים בשם ה'! בשבת קדש מצות קידוש היום מדאורייתא, ואנו עושים זאת דוקא על היין! ובבית המקדש, בעת הקרבת הקרבן היין משמש כנסכים על המזבח. בכל עת של הודאה, בנשואים, בברית, אפילו בפדיון הבן, מברכים על היין! הקב"ה העניק ליין כח עצום - צריך לדעת להשתמש בו נכון. ומתוך כל זה עלינו להבין שהקב"ה ברא עבורנו את היין ורוצה שנשתמש בו כראוי, חכמינו לימדו אותנו שפורים זה הזמן של התעלות דרך 'משתה' היין. כמוכן שבצורה לא נכונה, אז אפילו בפורים זה מזיק. אם הוא שותה את זה לשם שמים, אז זה יגלה ויתן ביטוי ממשי לאהבת ה' שטמונה בעמקי לבו ואינו יכול להוציאה החוצה בגלוי. "נכנס יין יצא סוד" - היין הוא בגמטריה 70, ו'סוד' הוא בגמטריה 70 - שני דברים לא יכולים לתפוס את אותו המקום בזמן אחד, אז כשהיין נכנס, הסוד יוצא!

ומה הוא ה"סוד" שטמון עמוק עמוק בלבו של כל יהודי: "אני אוהב אותך הקב"ה!"
אז קחו מעט יין ברגע זה, והתחילו את החגיגה שלנו, ותזכרונו לאמרנו מיד על ההתחלה, אנו מוסרים מודעא: 'משתה' יין זה הוא בכוונה של "שירו לו", אנו מתבסמים כדי לשיר ולהלל לה' יתברך.

בפורים נמצאה אבידת בת המלך

פורים זו הזדמנות פז, פורים הוא יום שמחה, ושמחה זה מה שהנשמה מחפשת ומבקשת בצמאון רב. "איש מחסור אהב שמחה" (משלי כא יז) ומה באמת חסר לנו בחיים? קרבת ה'! הנשמה של יהודי היא כבת מלך שמחפשת את אהבת אביה, ואנחנו מחפשים ומחפשים את זה כל החיים, והיום בפורים מצאנו את אהבת ה' אלינו, ה"הדר קיבלוה" בפורים היה "מאהבת הנס שנעשה להם" (שבת פח). לכן עלינו לעבוד עכשיו בפורים, על אהבת ה'.

רבותי! בואו ונכריז כולנו יחד, כאיש אחד בלב אחד, נגלה ונפרסם מה שטמון במעמקי הלב שלנו: "אני אוהב את ה'!" אנחנו צריכים להגיד את זה בפה מלא שוב ושוב: אני אוהב את ה'! ואם אנו אומרים לו שאנחנו אוהבים אותו, כביכול ה' אומר לכל אחד מאיתנו: בני חביבי ויקירי, אני אוהב אותך!
ובאמירה זו אנו מתרוממים ומתקרבים לה', נחשוב עליו יותר, ונראה אותו בכל מאורעות חיינו, "המחשבה נמשכת אחר הדיבור" (חזו"ל חשבון הנפש ג ט). המשינה ברורה אומר בהלכות קריאת שמע, (כה יד) "כשאומר ואהבת את ה' וגו' יראה להכניס אהבת הש"י בלבו, שלא יהיה כדובר שקר ח"ו", והאדם כששומע את זה, חושב לעצמו אוי, ריבונו של העולם! איך אני יכול לעשות את המצווה הזו? מהמקום שבו אני עומד עתה, מתי אגיע לזה, זה כל כך דבר גבוה, זו מצווה אצילית! אז הדבר הראשון, כל השנה אנחנו אומרים לך עצה לזה, תתרגל לומר את זה תמיד: "וְאֶהֱבֶתָ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ", ככה להתחיל! והאהבה בוא תבוא! אבל בפורים זה אחרת, פורים זה זמן מיוחד לקנות מידה זו, כשאתה רוקד וכשאתה שותה, כשאתה ישן, וכל מה שאתה עושה בפורים, הכל צריך להיות, "אני אוהב אותך ה', אני אוהב אותך ה'". בוא נגיד את זה שוב "אני אוהב אותך ה'. אז הפורים שלנו יהיה ש"אָנָּא עֲבָדָא דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא". לחיים! לחיים לכל עבדי ה'!

באו ונשפוך שיח לפני ה': רבונו של עולם, העבודה שלנו בעוה"ז היא שאנחנו רוצים להתקרב אליך ה' יתברך, אנחנו אוהבים אותך, ה' יתברך. אנחנו מחכים לראות את אור פניך בעוה"ב, אבל אנחנו לא ממהרים! כי יש לנו הרבה מצוות לעשות בעולם הזה, אנחנו צריכים לגדל את הילדים שלנו, אנחנו צריכים ללמוד את כל ש"ס. יש הרבה עבודה שיש לעשות בעולם הזה, אבל אנחנו מצפים לך ולישועתך, "אוי אני כל כך רוצה לראות אותך, ריבונו של עולם, סוף סוף בעוה"ב". זה אהבת ה' האמיתית. בשביל זה פורים נועד. פורים הוא להשיג את אהבת ה', השלימות של פורים הוא אהבת ה'. קח בחשבון: שכשאתה רוקד אתה עושה את זה בגלל שאתה רוצה את אהבת ה'. תגיד את זה שוב ושוב, הקב"ה יקשיב לנו וישמע שועתנו - "בא לטהר מסייעין אותנו" (יומא לח:).

נהפוך הוא

בבית המדרש רקדו כנהוג "ריקוד הפוך" - תוך כדי ריקוד הפסיקים רבינו ואמר: רבותי! ההפסקה הזו יותר חשובה מהריקוד, עלינו לדעת מה זה ועל מה זה, למה בפורים אנו רוקדים דווקא "הפוך"? "ונהפוך הוא" זה כל הסוגיא, זהו 'ההוא יומא' דפורים! להמן היתה תכנית מושלמת, הוא "הפיל פור" גורל שגילה לו נסתרות מעולם העליון, והראה לו שיום זה עתיד להיות "יום גדול", ואכן מכאן ואילך, כל התוכניות

שהכין היו בדווקא ליום זה, ובאמת הגורל 'קלע למטרה' הכל התפתח בצורה פלאית שלב אחר שלב, בצורה מושלמת, בהצלחה למעלה מהטבע, והכל היה נראה כמה שמביא אל המימוש הסופי של התוכנית שלו, לפי דרכו, מגילוי של הפור - הגורל, היתה לו סיבה טובה להאמין שהסטרא אחרא בחרה בו כשליח שלה למטרה זו.

הכל התנהל לפי התוכנית. אבל עלינו לדעת שבמקביל לזה ממש, באותם שלבים עצמם, ובאותם רגעים של הצלחה, על אותו קו ממש, התנהלה באמת תוכנית לגמרי הפוכה. זה היופי של הסיפור של מגילת אסתר; שתי תוכניות הפוכות, והכל הסתדר יחד בצורה מושלמת. וזו דוגמא לדרכו של הקב"ה, יש בעולם שתי תוכניות, התוכנית של האדם "רבות מחשבות בלב איש", האדם מתכנן תוכנית שלמה, אעשה כך וזא יהיה כך וכן הלאה והלאה - מחשבות על מחשבות אין קץ, אבל אנחנו עושים טעות, התוצאה היחידה של כל מחשבותינו ומעשינו היא "וְעַצַּת ה' הִיא תְּקוּם" (משלי יט כא), להקב"ה יש את התוכנית שלו. אתה תעשה ותתכנן ותפעל, אבל התוצאה מכל המעשים היא לא כפי מה שצפינו שתהא, אין דבר כזה תוצאה של "התוכנית שלנו", זו טעות. אין דבר כזה "התוכנית של המן", הכל רק תוכניותיו של ה'. פעמים רבות אנשים מאוזכבים מהתוצאות של מעשיהם הטובים, אך אל להם להתאכזב, פורים זה שיעור גדול מאוד ללמד אותך שאם עשית הכל נכון וכראוי, אתה לא אחראי לתוצאות.

"וַיֵּצֵא הֶמֶן בַּיּוֹם הַהוּא שְׂמֹחַ וְטוֹב לֵב" (ה ט) כשהמן יצא מ"משתה היין" הוא שמח מאוד, הוא ראה שהכל מתקדם ומוביל ישר לתוצאה של התוכנית שלו, אבל השמחה האמיתית היתה מה שבאותה שעה הקב"ה הכין כבוד שמים גדול, תכנית שתפאר את שמו של הקב"ה בכל העולם "פִּיהֶם פִּתְחוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵּבֶל, כִּי פֹר הֶמֶן נִהְפָּךְ לְפֹנֵינוּ. צִדִּיק נִחְלָץ מִיַּד רָשָׁע, אֹיֵב נָתַן תַּחַת נַפְשׁוֹ", (תפילת 'אשר הניא'). הקב"ה הכין לבניו ימי "שמחה וטוב לב" אחרים, קידוש שמו יתברך בעולם. וכמו שאמר דוד המלך: "נודע ה' מִשְׁפָּט עֲשֵׂה" - ה' נודע על ידי המשפט שהוא עושה, "בְּפַעַל כְּפִיו נֹקֵשׁ רָשָׁע" (תהילים ט יז) - כשהרשע נופל בפועל ידי עצמו. תמיד כשהרשע נופל, כולם מאושרים, זה קידוש ה', זו תהילה כשהרשע נופל, אבל כשהרשע נופל ע"י התכנית שלו, זה יותר קידוש ה'. לכן, כאשר המן לבסוף נתלה על עץ גבוה חמשים אמה שהוא עשה למרדכי, כולם ראו איך שהתוכנית של המן לא נכשלה, זו הייתה תוכנית מושלמת - אבל היא היתה הפוכה, להמית את המן - זו הייתה תוכנית לכבוד שמים, ששם ה' יהיה מפורסם בעולם.

ארצות החיים

דוד המלך אומר לנו "אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי ה' בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים" (תהילים קטז ט), חז"ל פירשו את ההליכה הזו ב"אַרְצוֹת הַחַיִּים" על שתי דברים הפוכים; על אלו שמתגוררים בעיר גדולה שיש בה שווקים וחנויות (יומא עא.), ועל ימות המשיח ותחיית המתים ועל עוה"ב (שמו"ר כה), אנו לומדים מזה ששניהם נכונים ובשני דרכים אפשר להבין הדברים. דרך אחד, החיים בעוה"ב הם הכנה לעוה"ב וניתן לנו ההזדמנות 'לקנות' כל מה שרוצים. והשני, שכל דבר בעוה"ז הוא משל לדבר בעוה"ב, ה"נהפוך הוא" של המגילה הוא דוגמא ל"נהפוך הוא" שיהיה בימות המשיח ובעוה"ב. חיי העוה"ז האירו פנים להמן, היו לו בחייו את כל הצלחות שיש לאדם בעוה"ז, בנים מוצלחים בכל מקום, עשירות מופלגת מאוד, משרה מרוממת במלוכה, יכולת השפעה ישירה על המלך, בית נאה ומהודר, וב"רגע אחד" הכל התהפך, וכל הגדולה הזאת עברה למרדכי.

הרגע הקדוש

האוסר שהרגישו באותו "רגע אחד", היה שווה להאוסר שהרגישו במתן תורה! במתן תורה, בהתגלות ה' לדבר עם ישראל, הרגישו כזה שמחה עד ש"נִפְשֵׁי יֵצְאוּ בְּדֶרֶךְ" ושמחתם ואושרם עם כל מה שהשיגו בדבקות ב"חיי העולמים" היתה הסיבה שהתרוממו לקבל עליהם "נֶעֱשֶׂה וְנִשְׁמָע". וגם בישועה של פורים, ב"רגע אחד" הכל התהפך, ושמוחו בראיית מחזה של עוה"ב - רשעים נופלים לגיהנום לפניהם, עד שהתרוממו ל"קִמְּנוּ וְקָבְלוּ", ול"הדר קבלו".

כאשר אנו חוגגים כאן את 'משתה היין' של פורים, אנחנו מנסים לתפוס שוב את "הרגע אחד" של פורים, לחזור ולבנות בתוכנו ולו במקצת את הרוח הקדושה ההיא. את אותה התלהבות, התרגשות, שחוה עם ישראל בישועת ה'. ממה שנשיג כאן היום, נקבל גם איזה מושג מה יהיה בעוה"ב. וזה לא רק את העוה"ב, כאשר משיח יבוא, גם יהיה כך, כל העולם יתהפך. כל אלו המפורסמים והמוצלחים, אלה שנחשבים מנהיגי העולם, אלו שהם עשירי תבל, יושפלו מגדולתם כמו שהמן הושפל. יקויים "וְתִעֲבֹר מִשְׁלַת זָדוֹן מִן הָאָרֶץ" הכבוד התהילה תהיה רק לעובדי ה' עם ישראל. זה מה שאנחנו צריכים לחוות כשאנו שומעים את הסיפור של פורים, ניתנה לנו כאן "תצוה מקדימה" של מה שיתרחש לעתיד לבא. זה היה סיפור אמיתי, אבל רק משל וגילוי במקצת ממה שיתרחש לעתיד. אז עכשיו שאנחנו כבר יודעים - בואו נשיר - ונהפוך הוא.

הצצה לעוה"ב

העבודה שלנו היום היא להגיע ל"עבדו את ה' בשמחה" (תהילים ק ב). השמחה היא מתנה מאת ה', נותנת שמחה בלב"י (שם ד ח), וכשאנו זוכים ומקבלים אותה עלינו להודות לה' עליה. ובפורים במיוחד צריך להודות על השמחה - כי פורים זה מתנה של שמחה לנצח נצחים, "ימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם". בפורים העבודה של השמחה שונה מכל השנה, כל השנה, זה גם עבודת ה' בשמחה על הזכות שזכינו להיות עבדי ה', אבל בפורים השמחה היא על מה שזכינו לראות ביום זה "הצצה" לתוך חיי העולם הבא. כמו שביארו בספרים ש"יום כפורים", הוא רק "כמו" פורים. כי טהרת יום כיפור מכינה אותנו להיות ראויים להיות בעתיד מבני העולם הבא, אבל בפורים יש כבר איזה "הצצה למעשה" של שייכות לחיי העוה"ב.

בעולם הבא נראה את עונשם של הרשעים, ישעיה הנביא אומר (סה יג) על העוה"ב: "הנה עבדי יאכלו ואתם תרעבו הנה עבדי ישתו ואתם תצמאו הנה עבדי ישמחו ואתם תבשו". ודוגמת זה היה בפורים, כולם ראו עין בעין שהמצאות היא שה"אור" הוא המן אשר ביקש לאבדי וכל הרשעים עמו, ושה"ברוך" הוא מרדכי וכל היהודים עמו. אלא שבפורים רואים את זה כפי התפיסה המוגבלת והזמנית של העוה"ז, אבל בעוה"ב נראה את זה בראייה של נצח נצחים.

ככל שיותר נראה ומתגלה משפט ה', השי"ת נודע יותר בעולם. לעתיד לבוא "ישמח צדיק כי חזה נקם פעמיו ירחץ בדם הרשע" (תהילים נח יא), בעוה"ב זו תהיה שמחת הצדיקים, בראותם את משפט ונקמת ה' מהרשעים, הם ישמחו בזה שמשפט ה' מתגלה יותר ויותר. בעוה"ז אפילו כשכבר אנו רואים את המפלה של הרשעים, כיון שהאמת של משפט ה' עדיין אינה ברורה לנו, מתעוררת בנו גם רחמנות עליהם, ואפילו כשאנחנו שמחים האם מתבטאת בזה כל השמחה כראוי? אבל בפורים היתה לנו הצצה לראות את אמינות משפט ה' עם הרשעים, לכן אסתר השתדלה לתלות גם את עשרת בני המן על העץ, שתהיה מזה יכולת ללמוד עוד אופן של המשפט עם הרשעים, ולראות יותר את ההכרה בגדולת ה'.

בפורים אנחנו צריכים לתאר לעצמנו שאנחנו רואים את משפט ה' לפנינו ואנו שמחים עם זה בגלוי ובכל לב, רואים את המן תלוי עם כל עשרת בניו, ואנחנו שוכחים מכל הרחמנות על הרשעים, זה רצון ה' שלא נרחם על הרשעים הללו, כמו שבאמר בעמלק: "זכור את אשר עשה לך עמלק ... תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח" אל תשכח את השנאה לעמלק לנצח נצחים! ... אבל בינתיים אל תנסו לעשות זאת, כרגע זה עדיין בניגוד לחוק!

בנים אתם לה'

וכשאדם כבר זוכה לשמחה; "לשחוק אמרתי מהולל ולשמחה מה זה עשה" (קהלת ב ב), בעידן חדוותא ושמחה, האדם צריך לשאול את עצמו: "ולשמחה - מה זה עשה" - מה עושה לך השמחה, מה אתה משיג עם השמחה? כי משמחה אדם צריך להרוויח; מהשמחה אתה צריך להשתנות, ולהתעלות לדרגה אחרת מתוך השמחה. השמחה צריכה להביא לתוצאות, כשאתה רוקד בפורים ואתה מלא שמחה בפורים, אתה צריך לזכור שאתה צריך לתת לעצמך תשובה על מה שאתה משיג.

אנו שרים: "אה גנץ יאהר פרייליך" מה יישאר לכל השנה אחרי פורים? השמחה לא תיעלם. משמחת פורים נישאר לתמיד עם ההכרה שהקב"ה אוהב את עמו ישראל. היסוד הראשון של התורה הוא: "בְּרָאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַרְשָׁעִים וְאֶת הָאָרֶץ" - שה' עשה את העולם. "כי הוא אָמַר וַיְהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֵד" - כל העולם אינו אלא דבר ה'. היסוד השני הוא: "אֶהְיֶה אִתְּכֶם אֲמֹר ה'" (מלאכי א ב), כי כל התורה כולה מדברת אך ורק על עמו ישראל.

אז זהו, האושר הכי גדול של יהודי הוא העובדה שהוא יודע שהקב"ה חושב עליו, לא על כלל ישראל בלבד הוא חושב, אלא הוא חושב עלי! אתה רואה את האיש הזה כאן? הקב"ה חושב עליו. תחשוב עליו לרגע, זה פנים נחמדות, זה צלם אלוקים! "חֲבִיב אֲדָם שֶׁנִּבְרָא בְּצֶלֶם" אבל "חֲבִיבִי יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּבְרָא בְּנִים לְמִקּוֹם" (אבות ג יד) הקב"ה אומר; זה הבן שלי! הקב"ה אוהב אותנו, יותר מאהבתם של ההורים שלנו. האהבה שיש לאמא לילדיה אינה דבר לעומת הדרך בה ה' אוהב כל אחד מאיתנו. השמחה הגדולה ביותר היא שהקב"ה "אוהב עמו יִשְׂרָאֵל" זה השמחה, לכן השמחה של אהבת ה' את ישראל שנראתה בישועה של פורים נשארת כל השנה.

כתוב "הֵן לַה' אֱלֹקֵינוּ הַשְּׁמַיִם וְשָׁמַיִם הַשְּׁמַיִם" - ה' הוא הבעלים של השמים, והשמים מעל השמים, "הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר בָּהּ" - הוא הבעלים של הכל. "יֵקֶ בְּאַבְתָּיִךְ חֹשֶׁק ה' לְאַהֲבָה אוֹתָם" - רק באבות אבותיכם נהנה הקב"ה, לאוהב אותם, אך לא באבותינו בלבד הוא בחר לאהוב. "וַיִּבְחַר בְּזֶהָ עָם אֲחֵרִים בְּכֶם מִכָּל הָעַמִּים" אחר כך הוא אוהב את בניהם. מי היו בניהם אחר כך? "כִּי־זֶה הָיָה" - כל דור ודור עד היום הזה. לכן, איזה שמחה יש יותר מזה? בואו נחשוב על זה; ה' מביט עלי ברגע זה, והוא חושב, "אה, יש לי נחת ממך, אתה בני חביבי, ה'טייערע קינדערלך שלי".

הארות על הפרשה

מתוך ספר אתם עדי[באנגלית]-פירוש עה"ת מאת רבינו זצ"ל

וְנוֹשָׂא אֹהֶרֶן אֶת שְׁמוֹתֵם לִפְנֵי ה' עַל שְׁתֵּי כִתְפָיו לְזָכָרָן (כח יב)

"זכרון" כאן משמעותו "לְזָכָרָן לִפְנֵי ה'", אשר מציין תפילה. אהרן, הכהן הגדול, שהיה המשרת הראשי במשכן, זכה לתפקיד זה להיות המעתיק התמידי לפני הקב"ה למענם של שנים עשר השבטים. הכהן הגדול הוא כעין דגמא של מעלה, כפי שנאמר במילים שעל ציץ הזהב שבמצחו "קודש לה", והוא מראה שכביכול גם ה' נושא את שמותם של בני ישראל על כתפיו ועל לבו את שמות בני ישראל תמיד. והרי מצווים אנו על "וְהִלַּכְתָּ בְּדֶרֶכָיו" (דברים כח ט) להידיבק בו ולהלך בדרכיו, לפיכך צריך כל אחד מאיתנו לשאת את שמותיהם של בני ישראל על כתפיו ועל לבו בכל עת. עלינו לשים לב באופן מיוחד לעניין זה, שכל מעייניו של השם יתברך נתונים לבני ישראל בלבד, שהרי לא נזכרים כאן כלל אומות העולם. הן אמת, לא ניתן להסביר רעיון שכזה לאחרים, אולם זהו יסוד מרכזי בכל התנ"ך כולו.

"ובצאתו" (כח לה)

אף בשעה שהוא יוצא מלפני ה', עליו לעורר את לבו אל גדולת ה' יתברך. כך, למען תהא עבודתו במשכן שלימה, עליו לצאת מן הקודש באותו מצב של יראה בו היה בשעה שנכנס. בדומה לכך, כאשר מסיים אדם את תפילת שמונה עשרה, עליו לפסוע לאחוריו שלוש פסיעות ביראת כבוד מתמשכת, ועליו לשהות בעמידה לזמן מה, אך אם יפסע מיד קדימה אל המקום שעמד בו תחילה, או יילך לו משם "ראוי לו שלא התפלל" (יומא נג:).

"ולא ימות" (כח, לה)

הגם שאינו נכנס לשם מיוזמתו, כי אם על מנת לעשות רצון ה', מכל מקום לא די שתהא כוונתו לשם שמים כדי לזכות לשמירה בבואו אל הקודש. הנה, במתן תורה, על אף רצונו הנלהב של העם להתקרב לה' ולהכירו, הוזהרו שוב ושוב שלא להתקרב יותר מדי להר סיני. אף כך יש לנהוג בבואנו לקיים את המצוות, שתיעשינה לא רק מתוך אהבת ה' כי אם גם מתוך מורא ופחד. היעדר מורא מה' גרוע יותר מאשר אי קיום המצוה, שהיעדר המלבוש הראוי לכבוד ה' עונשו מיתה (בידי שמים), עונש שלא מצינו כדוגמת לגבי שאר מצוות עשה' בעבודה.

ונתתה אותו לפני הפרכת אֶשֶׁר על אָרֶן העֵדֻת, לפני הכפֶּרֶת אֶשֶׁר על העֵדֻת (לו ו)

שתי הוראות אלו נחוצות. א) מזבח הזהב - מזבח הקטורת, היה מחוץ לקודש הקדשים: **"לפני הפרכת"** שהבדילה בין הקודש וקודש הקדשים. ב) מזבח הזהב לא עמד מהצד אלא היה מכוון **"לפני הכפרת אֶשֶׁר על העֵדֻת"**, שמשמעותו: הכפורת אשר על ארון העדות נמצאת באמצע קדש הקדשים, ועל מזבח הזהב להיות מכוון אליה. העובדה שרצון ה' היה שמזבח הזהב יהיה מכוון לכפורת מעידה על כך שהקטרת הקטורת על גבי מזבח הזהב היתה לכבוד שכינתו יתברך, אשר שָׁכְנָה בין הכרובים שמעל כפורת הזהב של הארון. ההוראה לא היתה שמזבח הזהב יהיה לפני ה"ארון", כי אם לפני ה"כפורת" של הארון, לפי שמעל הכפורת היתה השכינה נמצאת בין שני הכרובים.

לפיכך הקטורת על מזבח הזהב, העידה על השמחה הגדולה שֶׁבְּקִרְבָּה אל שכינתו יתברך, **"וְאֵנִי קִרְבָּת אֱלֹקִים לִי טוֹב"** (תהלים עג כח). בשל עקרון זה שהקטורת הִקְטִרָה בכוונה לכבוד שכינתו יתברך שהיתה על כפורת הארון, מוצאים אנו שביום הכיפורים הִקְטִרָה הקטורת בתוך קודש הקדשים **הַיֵּשֶׁר לפני הארון**.

מאחר שהקטורת, היתה דרך ייחודית לכבד את ה', לפיכך נעשה בה שימוש בשעת צרה ומגיפה, על מנת לזכות בכפרה ובמחילתו של ה'. כאשר ה' אמר: **"הֲרָמוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת וְאֶכְלָה אֹתָם כְּרָגָע וְכוּ"** וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֹהֲרֵן: קח אֶת הַמִּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים קִטְלָתָהּ וְהוֹלֵךְ מֵהָרָה אֶל הָעֵדָה וְכִפֵּר עֲלֵיהֶם כִּי וְכוּ' הַחֵל הַנֶּגֶף. וַיִּקַּח אֹהֲרֵן כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה וַיֵּרָץ וְכוּ' וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים וַתִּעֲצֹר הַמֶּגֶפָה" (במדבר יז ט-יג).

שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך

מדברי רבינו זצ"ל ב'משתה היין' - מסיבת פורים

שובו אל ה'!

רבי יעקב עמדין כותב, קודם שייסב לסעודת פורים צריך להרהר בתשובה. הדבר הראשון, קודם שנתחיל את סעודת הפורים, נהרהר בתשובה. ומה היא תשובה, להיכן אנו שבים? התשובה היא אל ה': "שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד ה' אֱלֹקֶיךָ" (הושע יד ב), לכן עלינו לשוב עתה אל הקב"ה. על כן בשעה שאנו מסבים לשמחת הפורים שלנו, על מנת שכל מה שנעשה כאן יהיה לתכלית הטובה והנעלה ביותר, תחילה עלינו לדעת: התכלית בכל מה שאנו עושים כאן היא: למען ה'! "שִׁירוּ לוֹ זִמְרוּ לוֹ" (תהילים קה ב) - עלינו לשיר לה'. כשאנו שרים אין אנו שרים סתם כך, אלא אנו שרים לו יתברך! חשוב לזכור זאת, שאם לא כן, הכל מבוזבז. אם נשכח שהכל עבור השי"ת, אזי כל מעשינו לשווא ולריק. נתחיל עם ברכת "בורא פרי הגפן", לו' להקב"ה, ככה עושים 'שירו לו' לצנח נצחים.

הגמ' בב"ק (צב:) אומרת "חמרא למריה, טיבותא לשקייה", כלומר היין שייך למלך - מלכו של עולם, אבל נחזיק טובה לשר המשקים - רבותינו מוסרי התורה מדור לדור שמשקים אותנו יום יום מיינה של תורה. בואו נחזיק טובה להרבע'ס שלנו; רבותינו שבאותו הדור שהיה בו הנס של פורים, שתיקנו את התקנה של ימי הפורים ונתנו לנו את "משתה היין" הזה, כדי שנתעלה מזה בעבודת ה' ונתקרב אליו. אז בואו נגיד הלל והודאה עם כוס מלא - מלאו את הכוס: הכוס הראשון הזה, הוא: "כוס יְשׁוּעוֹת אֲשָׁא וּבָשָׂם ה' אֶקְרָא", ועשו ברכה בהתלהבות ובכוונה! לחיים! לחיים טובים!

עד דלא ידע עם דעת

גם בעבודת היום של פורים עלינו לקיים "זִקְנֶיךָ וְיֹאמְרוּ לָךְ", בסלבודקא היו לי שני רבנים - מורי דרך, זכרונם לברכה. וברוך ה', שניהם היו לי לדוגמה ולהשראה. בימי הפורים היו דרכיהם שונות זה מזה. בכל שנה בפורים נהגו בני הישיבה ללכת לראשי הישיבה ומנהליה, לשמוח ולרקוד אתם על ישועת ה' ביום זה. הלכנו לראשי הישיבה והלכנו אל המשגית, אל כל האנשים החשובים בישיבה. והנה אותם שני רבנים היו שונים באופן התנהלותם בפורים, ושתי דרכים היו להם בעבודת ה'. רב אחד, כאשר היה יושב בראש השלחן ובחורי הישיבה רקדו מסביב, התבונן מי קצת פרוע, ולאותם שהשתוללו כראוי היה מגיש עוד יין או כוסית י"ש. כך היה "שוף דלק" למדורה על מנת שתדלק ותבער יותר. הרב האחר, כשרקדנו סביב שולחננו, נהג אחרת, הוא היה מבטח אל הבחורים בעין בוחנת, להבטח אין מי מהם שיכור, וכל מי שהיה נראה לו שיכור ומשתולל, נתכרמו פניו של אותו רב, ונראו כאומר אוי בני! חבל שאתה מחמיץ את ההזדמנות!

אחר איזה משניהם נהגתי, תוכלו להבין מעצמכם: אחר הנהגתו של הרב השני - זה שכשראה מי שאבד את דעתו בפורים החמיצו פניו מצער, הוא הרב שבדרכו נהגתי. ורב זה אמר לנו בפורים שתי 'שיחות' שונות:

האחת, שכדאי להתבסס בפורים - אך לא להשתכר. כי "גדולה דעה" - תמיד תשמור מכל משמר שתהיה לך ה'דעה'. נכון ש"חייב איש לבסומי", אבל רק "עד" דלא ידע, "עד" פירושו: ולא עד בכלל. רגע לפני שאתה מאבד את הדעה שלך, זהו הרגע שהגעת למטרה, ואז אתה מפסיק. כשאתה מגיע לשלב הזה אתה כבר יוצא את המצווה, ויותר מזה - תפסיק. הוא אמר שעלינו לדעת, אדרבא, לעולם פורים הוא זמן של דעה! פורים הוא הזמן להשיג את דעת ה'. בפורים זהו יום שבו "נוֹדַע ה' מִשְׁפָּט עֲשֵׂה לְפַעַל כְּפִיו נוֹקֵשׁ קִשְׁעַ" (תהילים ט ז), אז כאשר המן נתלה על אותו עץ שהוא עשה למרדכי, אז "נוֹדַע ה'" - וכשאדם מקבל ידיעה בה', הוא מקבל אמונה אמיתית. כשאתה רואה, איך ש"בֹּר כָּה וְיִחְפְּדֶה וְיִפֹּל בְּשַׁחַת יִפְעַל" (שם ז טז) - המן נפל לאותו בור שהוא עשה בעצמו למישהו אחר, אתה מוסיף לקבל עוד דרגה בידיעת ה'. פורים הוא זמן להכיר את הקב"ה מתוך מה שקרה בפורים, ולפרסם את הנס. לכן בפורים צריך שיהיה דעה ללמוד ולהתבונן ולהשכיל, והשתייה היא כדי לקבל דעת יותר, להגיע להתלהבות בדעה; יותר התלהבות מידיעת ה'.

בפעם השניה שהלכנו אליו, הוא אמר כדלקמן: מכיוון שפורים הוא זמן לדעה, לכן יש "כלל" במסילת ישרים (ז): החיצוניות מעוררת את הפנימיות - המעשים החיצוניים מעוררים את המחשבות הפנימיות. בדרך כלל אין לאדם גישה לתוך תוכו, לפנימיות הנפש שלו, אבל על ידי ביצוע פעולות חיצוניות נכוונות האדם כן יכול להגיע ולהפעיל את המחשבות הפנימיות שלו, את הרגשות שלו. לכן השמחה והריקודים בפורים הם דבר נפלא! בפורים אתה רוקד עם הנפש הפנימית שלך ריקוד של אמונה בה', ריקוד של "נגילה